

ကလေးများတွင်ဖြစ်တတ်သော ဝက်သက်ရောဂါအား တိုင်းရင်းဆေးပညာဖြင့်စောင့်ရှောက်ခြင်း

ဒေါ်နေနေနိုင်ရည်

လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး(ဖွံ့ဖြိုးရေးဌာနစိတ်)

တိုင်းရင်းဆေးပညာဦးစီးဌာန

မေး - ဆရာမရှင်အခုလို ဥတုပြောင်းကာလဆိုရင် ကလေးအများစုမှာ ဝက်သက်ရောဂါ ဖြစ်ပြီးတော့ ဆေးရုံတက်ရတာတွေ၊ တွေ့နေရပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ရာသီဥတုအကူးအပြောင်းမှာ ဖြစ်တတ်တဲ့ ဝက်သက်ရောဂါအကြောင်းနဲ့ ဝက်သက်ရောဂါဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါ တိုင်းရင်းဆေးပညာနဲ့ ဘယ်လို စောင့်ရှောက်မှုပေးသလဲဆိုတာကို ကျန်းမာရေးအတွက် တိုင်းရင်းဆေးပညာအစီအစဉ်ကနေပြီး ဆရာမ အနေနဲ့ ဆွေးနွေးပေးစေချင်ပါတယ်ရှင်။

ဖြေ - ဟုတ်ကဲ့ပါရှင်။ ဝက်သက်ရောဂါနဲ့ပတ်သက်ပြီး တိုင်းရင်းဆေးပညာအရ ပြောရမယ် ဆိုရင်တော့ ဝက်သက်ရောဂါကို မြန်မာလို ဝက်သက်ရောဂါဟုခေါ်ပြီး ပါဠိဝေါဟာရကတော့ မသူရိကာလို့ ခေါ်ဝေါ် သတ်မှတ်ပါတယ်။ အနောက်တိုင်းဆေးပညာဝေါဟာရကတော့ Measles လို့ခေါ်ပါတယ်။ တိုင်းရင်းဆေး ပညာအရ အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်ကတော့ ဝက်သက်ရောဂါ ဆိုသည်မှာ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းရှိ တေဇောဓာတ်လွန်ကဲဖောက်ပြန်မှုကြောင့် သွေးတွင်အပူလောင်မြိုက်ကာ ၎င်းမှတစ်ဆင့် တစ်ကိုယ်လုံး သို့ရောက်ရှိ၍ အနီစက်များ၊ အဖုငယ်များ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းကိုခေါ်ဆိုသည်။ ဒါကတော့ အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ချက်ပါ။

မေး - ဝက်သက်ရောဂါဖြစ်ရတဲ့အကြောင်းများကိုလည်း ရှင်းပြပေးပါအုံးဆရာမရှင်။

ဖြေ - အဓိကကတော့ တိုင်းရင်းဆေးပညာမှာ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ အကြောင်းတရား (၄) မျိုးအား လွန်၊ ယုတ်၊ လွဲမှားခြင်း အပြုအမူတွေကို ကျင့်သုံးဖန်များတဲ့အခါ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းမှာ ရှိတဲ့ ဘုတ်တရား တွေဖြစ်တဲ့ ပထဝီဓာတ်၊ အာပေါဓာတ်၊ တေဇောဓာတ်၊ ဝါယောဓာတ်တွေ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးပြီး မျှခြေအခြေအနေမှာ မရှိတဲ့အတွက် ရောဂါဝေဒနာတွေဖြစ်ပေါ် ခံစားလာရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကတော့

တိုင်းရင်းဆေးပညာအရ ဘယ်ရောဂါမှာမဆို ဖြစ်တတ်တဲ့ သဘောတရားတွေပါ။ ဝက်သက်ရောဂါ အတွက်ကတော့ စောစောကပြောခဲ့တဲ့ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ (၄) မျိုးနဲ့ အကျုံးဝင်တဲ့ အပြုအမူအကြောင်းအရာတွေကတော့ နေပူခံခြင်း၊ ဥတုပြောင်း၊ မိုးနှောင်း၊ ဆောင်းနှောင်းတို့မှာ ဥတုဒဏ်ခံနိုင်မှု မရှိခြင်း၊ အအေးမိခြင်း၊ အပူမိခြင်း၊ အသက်(၁၀)နှစ်အောက် ကလေးများ၌ အဖြစ်များခြင်း၊ အာဟာရချို့တဲ့ပြီး ကိုယ်ခံအားနည်းခြင်း တွေကြောင့် ဝက်သက်ရောဂါဖြစ်ကြရပါတယ်။ ဆရာကြီးဦးအုန်းရွှေ၏ လက်တွေ့ကုထုံး အဖွင့်ကျမ်းကြီးအရ ဝက်သက်ရောဂါ ဖြစ်စေတဲ့ အကြောင်းတွေကတော့ ဆောင်းနှောင်း၊ နွေဦးမှာ ကလေးတွေဟာ ပူအိုက်ကြတဲ့အတွက် ရေချိုးများ ခြင်း၊ ပန်ကာလေအခံများခြင်း၊ ယပ်လေအခံများခြင်း၊ အအေးစာများ စားသုံးမှုများခြင်း၊ စိတ်တို စိတ်ပူမှုများခြင်း ဒါတွေကိုကျင့်သုံးမှု လွန်ကဲလာတဲ့အခါ ပြင်ပဥတုက ဆောင်းနှောင်းကကျန်တဲ့ အအေးဓာတ်နဲ့ နွေဦးကစတင်ဖြစ်ပေါ်တဲ့ အပူဓာတ်တို့ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု အားပြိုင်ကြပြီး ခန္ဓာကိုယ်တွင်းမှာ ရှိတဲ့ ဓာတ်တွေကလည်း ပြင်ပရာသီဥတုအတိုင်း ဓာတ်ပြိုင်နေကြတဲ့အချိန် အထက်က ပြောခဲ့တဲ့ အစားအသောက်အနေအထိုင်တွေကို လွဲမှားစွာ ကျင့်သုံးမှုတွေကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ ပြင်ပအရေပြား ပေါ်မှာ အပူဖုလေးများ ပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

မေး - ဒါဆိုရင် ဆရာမရေ ဝက်သက်ရဲ့ ရောဂါလက္ခဏာတွေကို ပြောပြပေးပါဦးရှင်။

ဖြေ - ဝက်သက်ဖြစ်တော့မယ်ဆိုရင် ကြုံပြီးသိနိုင်တဲ့ လက္ခဏာတွေရှိပါတယ်။ ဒီလက္ခဏာတွေကတော့ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းအပြင် ပူလောင်ခြင်း၊ မိန်းနေလိုခြင်း၊ နှာရည်ယိုခြင်း၊ နှာချေခြင်း၊ ချောင်းဆိုးခြင်းတွေ ဖြစ်ပေါ်လာပါလိမ့်မယ်။ ဒီလိုလက္ခဏာတွေ ပေါ်လာပြီဆိုရင် သတိထားရပါမယ်။ ဝက်သက်ဖြစ်လာပြီ ဆိုရင်တော့ ဖျားခြင်း၊ ချောင်းဆိုးခြင်း၊ နှာရည်ယိုခြင်း၊ မျက်မှေးရောင်ခြင်း၊ ပါးစောင်တွင် Koplik spot အဖြူအစက်အပြောက်တွေ့ရတတ်ခြင်း၊ အလင်းရောင်ကြောက်တတ်ခြင်း၊ အဖျားနှင့်ချောင်းဆိုး တဖြည်းဖြည်းဆိုးဝါးလာပြီး တစ်ကိုယ် လုံး အနီကွက်များပေါ်ထွက်လာခြင်း၊ လည်ပင်း၊ နားရွက်နောက်၊ ဆံပင်၊ဆံစပ် တို့မှ စထွက်တတ်ခြင်း၊ မျက်နှာ၊ လက်၊ ရင်ဘတ်နှင့် တစ်ကိုယ်လုံးသို့ (၂)ရက်မှ(၃)ရက် အတွင်း ပျံ့နှံ့သွားခြင်း ဒါဟာ ဝက်သက်ရဲ့ပထမအဆင့်မှာ တွေ့ရတဲ့လက္ခဏာတွေဖြစ်ပါတယ်။ ရိုးရိုးဝက်သက် ဟာဆိုရင် ရောဂါပျိုးချိန်ကစပြီး (၇) ရက်မှ (၁၄) ရက်အထိသာ ကြာတတ်ပါတယ်။

မေး - ဆရာမရှင့်။ ပြင်းထန်တဲ့ ဆင်ဝက်သက်ဆိုတာ ကြားဖူးပါတယ် ဆရာအနေနဲ့ ရှင်းပြပေးလို့ ရပါသလားရှင်။

ဖြေ - ရှင်းပြပေးလို့ရပါတယ်။ ဆင်ဝက်သက်ဆိုတာ ရိုးရိုးဝက်သက်ထက် ပြင်းထန်ပြီး အဖုအလုံးတွေ ဟာလည်း ကြီးမားပါတယ်။ ခံစားရတဲ့ ဝေဒနာကလည်းပြင်းထန်ပါတယ်။ လက္ခဏာတွေ အနေနဲ့ကတော့ တစ်ကိုယ်လုံးရှိ အရေပြားသာမက လက်ဖဝါး၊ ခြေဖဝါးများအထိ ထွက်တတ်ခြင်း၊ မျက်နှာရောင်ပြီး ပုံပျက်နေတတ်ခြင်း၊ သွေးခြေဥခြင်း၊ အစက်အပြောက်များပေါ်ခြင်း၊ ပါးစပ်၊ နှာခေါင်း နှင့် အစာအိမ်လမ်းကြောင်းတို့မှ သွေးများ ယိုထွက် တတ်ခြင်း၊ အရေပြားအကွက်များ မှိန်သွားချိန်တွင် အရေခွံကွာတတ်ပြီး အရေပြားတွင် အညိုရောင်စွန်းထင်းကျန်တတ်ခြင်း၊ မေးရိုးထောင့်နဲ့ လည်ပင်းနောက်မှာ အကျိတ်လင့် ဂလင်းများရောင်တတ်ခြင်း၊ သရက်ရွက်အနည်းငယ်ကြီး လာတတ် ခြင်း၊ အူအတက်ရောင် တတ်ခြင်း၊ နားပြည်ယိုခြင်း၊ အဆုတ်အအေးမိခြင်း၊ အန်ခြင်း၊ ဝမ်းသွားခြင်း၊ ဖြစ်စတွင် အဖျား (၁၀၂) ဒီဂရီ မှ တဖြည်းဖြည်း အဖျားကြီးလာပြီး (၁၀၅) ဒီဂရီအထိ ရှိတတ်ခြင်း၊ တိုင်းရင်းဆေးအလိုအရတော့ ဒါဟာဖျား (အပူလွန်ကဲသောအဖျား) လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒါကတော့ အန္တရာယ်များတဲ့ ဝက်သက်အခြေအနေပါ။

မေး - ဝက်သက်ရောဂါအတွက် တိုင်းရင်းဆေး ကုထုံးတွေနဲ့ ရှောင်ရန်၊ ဆောင်ရန်တွေကိုလည်း ပြောပြပေးပါဦး ဆရာမ။

ဖြေ - ဝက်သက်ရောဂါရဲ့ ပထမအဆင့်မှာ ဆရာမတို့တိုင်းရင်းဆေး ပညာဦးစီးဌာနက ထုတ်လုပ်တဲ့ တိုင်းရင်းဆေးခန်းတွေမှာ အသုံးပြုတဲ့ တိုင်းရင်းဆေးခန်းသုံး ဆေးအမှတ် (၁၇) သွေးဆေးနီကြီး ၂ ပဲသားနဲ့ ကွမ်းရွက်ပြုတ်ရည် အကြမ်းပန်းကန် (၁) လုံးစာ တို့ကို နံနက်၊ နေ့လယ်၊ ညနေ (၃) ကြိမ်၊ (၃) ရက် တိုက်ပေးရပါမယ်။ ဒါဆိုရင် ဝက်သက် အထွက်စုံလာပါလိမ့်မယ်။ ဝက်သက်အထွက်စုံပြီဆိုရင် အဖျားကျသွားပါလိမ့်မယ်။ ဒါမှ ဒုတိယအဆင့်တွင် တိုင်းရင်းဆေးခန်းသုံးဆေးအမှတ် (၆) ဟလိဒ္ဒ စုဏ္ဏဆေး၂ပဲသားကို ကွမ်းရွက်ပြုတ်ရည် အကြမ်းပန်းကန် (၁) လုံးစာဖြင့် နံနက်၊ နေ့လယ်၊ ညနေ (၃) ကြိမ်၊ (၃) ရက်ဆက်တိုက်ပါ။ လိမ်းဆေး အနေနဲ့ကတော့ ပထမအဆင့် (၃) ရက်တွင် တိုင်းရင်းဆေး ခန်းသုံးဆေးအမှတ် (၄၃) အကင်းဆယ်ပါးဆေး ဟင်းစားဇွန်း (၁) ဇွန်းနဲ့ သနပ်ခါးရည်ကျဲကျဲတို့ ရောစပ်ပြီး ခြေဖဝါး၊ လက်ဖဝါး ချန်ပြီး လိမ်းပါ။ ဒုတိယအဆင့် (၃) ရက်တွင် အနာများ ချပ်သွားရန်

အတွက် စောစောက အကင်းဆယ်ပါးဆေးကိုပဲ အုန်းဆီနဲ့ ခြေဖဝါး၊ လက်ဖဝါး ချန်ပြီး လိမ်းပါ။ စားသောက်ဖို့ အစားအစာတွေကတော့ ကြေကျက်လွယ်ပြီး အားဖြစ်စေတဲ့ ငရံ့စွပ်ပြုတ်၊ ကြက်စွပ်ပြုတ်၊ ဆန်ပြုတ်တို့ကို ကျွေးပါ။ လေကောင်းလေသန့်ရတဲ့ အခန်းတွေမှာ နေပါ။ ရှောင်ကြဉ်ရမှာကတော့ ပူချဉ်စပ်အရသာများကို ရှောင်ရပါမယ်။ (ဥပမာ - ငရုတ်သီး၊ ငရုတ်ကောင်း၊ လက်လုပ်ချဉ်) ဒါ့အပြင် အအေးလွန်တဲ့ အစာတွေဖြစ်တဲ့ ရေခဲမုန့်၊ ရေခဲထုပ်၊ ဖာလူဒါ တို့ကို ရှောင်ရပါမယ်။ အညော်များလည်း ရှောင်ရပါမယ်။

မေး - ဆရာမရှင်။ ဝက်သက်ရောဂါနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သောက်ရမယ့် ဆေး၊ စားရမယ့် အစားအစာ၊ ရှောင်ရမယ့် အစားအသောက် အနေအထိုင် အပြုအမူ တွေကိုလည်း ပြည့်ပြည့် စုံစုံသိရှိရပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ ဆရာမ စောစောကပြောခဲ့တဲ့ ဆင်ဝက်သက်တွေက အန္တရာယ်များတယ်လို့ ပြောတယ်နော်။ ဒါဆိုရင် ဘယ်လို ဆက်ပြီးတော့ ဆောင်ရွက်ရပါ့မလဲရှင်။

ဖြေ - ဟုတ်ပါတယ်။ ပြင်းထန်တဲ့ ဆင်ဝက်သက်ဖြစ်လာရင်သော်လည်းကောင်း၊ ဝက်သက် ရောဂါမှာ အဖျားမကျပဲအဖုများကြီးထွားလာလျှင်သော်လည်းကောင်း ဒီအဆင့်တွေဟာ ကုသရန်ခက်ခဲတဲ့ အခြေအနေတွေဖြစ်ပါတယ်။ သတိပြုရမဲ့အချက်အလက်များအနေဖြင့် အဆုတ်ကျပ်ခဲခြင်း၊ မျက်ကြည်လွှာမှာ အနာဖြစ်ခြင်း၊ အပူကြောင့်ဦးနှောက်အမြှေးရောင်ခြင်း ဖြစ်ခဲ့ရင်အခြားသင့်တော်တဲ့ ဆေးရုံတွေကိုညွှန်းပို့ကုသစေရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အထက်မှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ အခြေအနေတွေဟာ ဝက်သက် ရောဂါလို့ သိရမဲ့လက္ခဏာတွေ၊ ဖြစ်လာရင် ဆေးတိုက်ကျွေး ကုသလိုရတဲ့ အဆင့်တွေ၊ ဒါ့အပြင် ပြင်းထန်တဲ့ ဝေဒနာခံစားလာရရင် ညွှန်းပို့ ကုသလိုရတဲ့ အခြေအနေများကိုဆရာမအနေနဲ့ ပြောပြ ပေးတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ရာသီဥတုအကူးအပြောင်းမှာဖြစ်တတ်တဲ့ ဝက်သက်ရောဂါ အကြောင်း ကလေးမိဘတွေအနေနဲ့ သိထားသင့်တဲ့ အကြောင်းအရာတွေဖြစ်တယ်ဆိုတာရယ်၊ အထူးသဖြင့် ကျေးလက်နေ ပြည်သူတွေအတွက် ဝက်သက်ရောဂါကို တိုင်းရင်းဆေးပညာနဲ့ကုသပြီး ဘယ်လိုပြုမူနေထိုင် စားသောက်ရမယ် ဆိုတာတွေကို ဒီအစီအစဉ်ကနေ အကြံပြုတင်ပြလိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

မေး - အခုလိုဆွေးနွေးတင်ပြပေးတဲ့ဆရာမကို အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါတယ်ရှင်။

ဖြေ - မြန်မာ့ရုပ်မြင်သံကြားကို ကြည့်ရှုအားပေးနေကြသောပရိတ်သတ်များရှင် ဒီကနေ့ ကျန်းမာရေး အတွက် တိုင်းရင်းဆေးပညာအစီအစဉ်ကနေပြီး ရာသီဥတုအကူးအပြောင်းမှာ ကလေးများတွင် ဖြစ်တတ်သော ဝက်သက်ရောဂါအား တိုင်းရင်းဆေးပညာဖြင့်စောင့်ရှောက်ခြင်း အစီအစဉ်ကို ကြည့်ရှုအားပေးလိုက်ရတဲ့ ပရိတ်သတ်များအနေနဲ့ မိမိတို့ရဲ့ ကလေးငယ်တွေအတွက် ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတတွေထဲက ဝက်သက်ရောဂါဖြစ်ပေါ် လာတဲ့အခါ တိုင်းရင်းဆေးပညာအရ ဘယ်လို စောင့်ရှောက်မှု ပေးသလဲဆိုတာကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံသိရှိ လိုက်ရတဲ့အတွက် ပရိတ်သတ်ကြီး အနေနဲ့ ကျေနပ်အားရလိမ့်မယ်ထင်ပါတယ်။ နောက်တစ်ပတ်မှာလည်းဘယ်လို အကြောင်းအရာတွေကို တင်ဆက်ပေးအုံးမလဲဆိုတာကိုစောင့်မျှော်ကြည့်ရှု အားပေးကြပါအုံးရှင်။